

Постановление

Карар

___ 28.06.19

Чистай шәһәре

№_336

2019-2021 елларда Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районында
крестьян (фермер) хужалыкларын
һәм шәхси ярдәмче хужалыклар үстерү
Программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Авыл хужалыгын үстерү турында»гы 2006 елның 29 декабрэндәге 264-ФЗ номерлы Федераль законга таянып, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында»гы 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законны күздә тотып, «Крестьян (фермер хужалыгы) хужалыгы турында»гы 2003 елның 11 июнендәге 74-ФЗ номерлы Федераль законгы карап, «Россия Федерациясе Бюджет кодексы» 31.07.1998 елдагы 145-ФЗ номерлы Федераль законга нигезләнеп, Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты

Карар бирә:

1. 2018-2020 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районында крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү программасын раслау турында»гы 2018 ел, 18 май, 367 нче карары үз көчен югалткан дип санарга.
2. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районында 2019-2021 елларга крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү программасын расларга (1 нче кушымта).
3. Шәхси ярдәмче хужалыкларда сөтчелек мөгезле эре терлекләрен тотуга матди ярдәм күрсәтү өчен гражданнарның гаризаларын карау буенча комиссия составын расларга.
4. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегенә әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат сайтында (pravo.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга (chistopol.tatarstan.ru).
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз артымда калдырам.

Житәкче вазыйфаларын башкаручы
Башкарма комитет житәкчесе

Л.Х. Кашапова

Чистай муниципаль район
Башкарма комитетының 2019
елның
28 июнендәге 336 нчы номерлы
карарына 1 нче кушымта

**«2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль
районының крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмче
хужалыкларын үстерү программасы»**

Чистай шәһәре

Программаның паспорты

Программаның атамасы	«2019-2021 елларга Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмче хужалыкларын үстерү программасы» (алга таба-Программа).
Норматив хокукый нигез	<ul style="list-style-type: none"> - 2006 елның 29 декабрдәге 264-ФЗ номерлы Федераль закон "Авыл хужалыгын үстерү турында"; - «Россия Федерациясендә жирле үзидарә органнары оештыруның гомуми принциплары турында»гы 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; - Федераль закон № 24.07.2007 ел «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында», № 209-ФЗ»; - 2003 елның 11 июненнән № 74-ФЗ “Крестьян (фермер) хужалыгы турында»; - «Татарстан Республикасы халкының шәхси ярдәмче хужалыкларын үстерү концепциясен раслау турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 30 декабрдәге 1556 номерлы карары.
Муниципаль программаның заказчысы	Чистай муниципаль районы башкарма комитеты
Программаның төп оештыручысы һәм координаторы	Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге
Программаның максаты	Чистай муниципаль районында крестьян (фермер) хужалыклары һәм шәхси ярдәмче хужалыклар үсешен стимуллаштыру
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Фермер хужалыкларының һәм шәхси ярдәмче хужалыкларның финанс ресурсларынан файдалану мөмкинлеге буенча ,крестьян (фермер) хужалыкларын үстерү өчен шартлар тудыру. 2. Крестьян (фермер) хужалыкларының, шәхси ярдәмче хужалыкларның житештерү базасын киңәйтү һәм модернизацияләү һәм мөгезле эре терлекләрнең баш санын саклап калу, авыл хужалыгы продукциясе житештерүне арттыруБулдыру өчен шартлар тээмин итү. 3. Гражданнарны кызыксындыру, шәхси ярдәмче хужалыкны, крестьян (фермер) хужалыкларын үстерү өчен район территорияләре билгеләнде. 4. Районда эшмәкәрлек кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2019-2021 еллар

<p>Финанслау чыганакалары</p>	<p>Чистай муниципаль районы бюджеттыннан финанслау</p>
<p>Программаны гамэлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижеләре һәм социаль-икътисадый нәтижелелек күрсәткечләре</p>	<p>Максатчан күрсәткечләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - программа ярдәме гамэлгә ашыручы крестьян (фермер) хужалыклары саны-кимендә 15 берәмлек белән үз крестьян (фермер) хужалыкларын үстерү проектларын. - 2018 ел дәрәжәсеннән дә ким булмаган сөтчелек мөгезле эре терлекләренең баш санын саклап калу һәм шәхси ярдәмче хужалыкларда мөгезле эре терлекләренең баш санын 2018 ел дәрәжәсеннән 10% ка арттыру.; <p>Программаны гамэлгә ашыру шулай ук программаны гамэлгә ашыруның түбәндәге социаль - икътисадый нәтижеләрен алырга мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> • конкурент мохитне үстерү; * үсеш өчен шартлар тудыру <p>фермер хужалыкларына һәм шәхси ярдәмче хужалыкларга крестьян (фермер) хужалыкларына күчү өчен, бу исә бюджетның барлык дәрәжәләренә салым түләүләренең артуына китерәчәк;</p> <ul style="list-style-type: none"> * авыл территорияләрен тотрыклы үстерү һәм үзләштерү өчен шартлар тудыру ; * яңа эш урыннары булдыр; * сыйфатлы житештерүне тәмин итү <ul style="list-style-type: none"> • авыл хужалыгы продукциясе.
<p>Программа чараларының гомуми характеристикасы</p>	<p>Бурычларны тормышка ашыруга юнәлдерелгән чаралар комплексы түбәндәге юнәлешләргә үз эченә ала:</p> <ul style="list-style-type: none"> - крестьян (фермер) хужалыкларын үстерүгә чыгымнарның бер өлешен финанслау шартларында грантлар; - шәхси ярдәмче хужалыкларда мөгезле эре терлек асрауга матди ярдәм күрсәтү; - методик ярдәм күрсәтү белән тәмин итү; - укыту семинарлары үткәрү.

1 нче бүлек. Программаның хэл итүгә юнәлдерелгән проблемалары характеристикасы

Авылда кече хужалык рәвешләренә дәүләт ярдәме күрсәтү авыл хужалыгын үстерү буенча дәүләт программалары кысаларында гамәлгә ашырыла торган банкларның субсидияләнгән торган кредитларыннан һәм авыл хужалыгы кулланучылар кооперативларының заемнарыннан кече авыл хужалыгы эшқуарлыгы субъектларының файдалана алу мөмкинлеген киңәйтүгә мөмкинлек бирде. 2012 елда Россия Федерациясә Бөтендөнья сәүдә оешмасына керде, шуна бәйлә рәвештә житештерүнең төрле юнәлешләре буенча төрле программалар кысаларында үзбөзнең товар житештерүчеләребөзгә ярдәм итү һәм аны үстерү мәсьәләсә актуаль.

Чистай муниципаль районында крестьян (фермер) хужалыкларының гомуми саны (алга таба - КФХ) 2019 елның 1 гыйнварына 87 берәмлек тәшқил итә, шул исәптән фактта эшләүчә КФХларның саны 87 берәмлек, алар үз эшчәнлекләре турында статистик белешмәләр бирә. 2019 елның 1 гыйнварына район территориясендә шәхси ярдәмчә хужалыклар саны - 6607 данә. Шәхси ярдәмчә хужалыкларда-8932 баш мөгезлә әре терлек, КФХда - 1288 баш.

КФХ һәм шәхси ярдәмчә хужалык эшчәнлегә терлек асрауга, хужалык корылмаларын проектлауга һәм аларны төзүгә, инженерлык чөлтәрләренә тоташтыруга, төрле йөкләмәләр буенча беренчөл взнос түләүне таләп итә.

Алда санап үтелгән барлык проблемаларны хэл итмичә, хужалыклар конкурентлыкка сәләтлә була алмый. Күпчөлөк крестьян-фермер хужалыклары үз эшчәнлекләренә беренчә икә яки өч елында ук эшчәнлеген туктатырга мәжбүр. Чистай муниципаль районы, нигездә, авыл хужалыгы районы һәм районның төп халқы үз шәхси ярдәмчә хужалыкларында ит, сөт һәм башка авыл хужалыгы продуктлары житештерә, шул ук вакытта бу алар өчөн төп керем төре һәм Чистай муниципаль районының 2019-2021 елларга крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмчә хужалыкларын үстерү буенча әлегә Программа (алга таба-Программа) фермерларга ярдәм итүгә юнәлдерелгән., крестьян (фермер) хужалыкларын үстерүдә һәм аларны алга таба үстерү, мөгезлә әре терлекләренә баш санын саклап калу һәм аны арттыру, халыкның үзмәшгульлеген тәәмин итү, авыл хужалыгы продукциясә житештерүне арттыру өчөн район икътисадының аграр секторында һәм шәхси ярдәмчә хужалыкларга беркетеп куюда.

Программаның төп төшенчэләр

Крестьян (фермер) хужалыгы - туганлык һәм (яки) милек белән бәйлә гражданнар берләшмәсеннән гыйбарәт, гомуми милектә булган һәм бергә житештерү һәм башка хужалык эшчәнлеген (авыл хужалыгы продукциясен житештерү, эшкәртү, саклау, транспортлау һәм сату) гамәлгә ашыручы, аларның шәхси катнашында. Фермер хужалыгы бер граждан булдырылырга мөмкин. Шәхси ярдәмче хужалык-авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм эшкәртү буенча эшмәкәрлек эшчәнлеге формасы. Шәхси ярдәмче хужалык граждан яисә аның белән бергә яшәүче һәм (яки) аның белән бергә шәхси ярдәмче хужалык алып баручы гаилә әгъзалары тарафыннан шәхси ярдәмче хужалык алып барыла.

Мөрәжәгать итүче-программада катнашучы дип тану өчен, гамәлдәге законнар нигезендә районның жирле үзидарә органы тарафыннан төзелгән конкурс комиссиясенә гариза бирүче 19-58 яшьлек Россия Федерациясе гражданы. Гариза формасы һәм аларны бирү вакыты район Башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Гаризалар исәпкә алу кенәгәсендә теркәлгә тиеш.

Гариза бирүче Чистай муниципаль районы территориясендә даими яшәргә тиеш, шәхси ярдәмче хужалык район территориясендә булырга тиеш, крестьян (фермер) хужалыгын теркәү, гамәлдәге закон нигезендә, район территориясендә башкарылырга тиеш. Крестьян (фермер) хужалыгы эшчәнлеге Чистай муниципаль районы территориясендә алып барылырга тиеш.

2 нче бүлек. Программаның максаты һәм бурычлары.

Программаның максаты: Чистай муниципаль районында КФХ, шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерүне стимуллаштыру һәм мөгезле эре терлекләрнең баш санын арттыру, авыл хужалыгы продукциясен житештерүне арттыру.

Программа чараларын 2019-2021 елларда муниципаль программа өчен бүлеп бирелә торган акчалар хисабына тормышка ашыру күздә тотыла.

Программаның бурычлары:

1. Финанс ресурсларының һәркем өчен мөмкин булуы буенча КФХ һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү өчен шартлар тудыру;

2. КФХларның, шәхси ярдәмче хужалыкларның житештерү базасын булдыру, киңәйтү һәм модернизацияләү һәм эре мөгезле терлекләрнең баш санын саклап калу, авыл хужалыгы продукциясе житештерүне арттыру өчен шартлар тудыру;

3. Шәхси ярдәмче хужалыкларны һәм КФХларны үстерү өчен район территориясендә яшәүче гражданнарны кызыксындыру.

4. Районда кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү.

3 нче бүлек. Тормышка ашыру нәтижәләре һәм максатчан индикаторлар

Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм социаль-иқтисади нәтижәлелек күрсәткечләре:

- программа ярдәме белән үз крестьян (фермер) хужалыкларын үстерү проектларын гамәлгә ашыручы КФХларның саны-кимендә 15 берәмлек;

- 2018 ел дәрәжәсеннән ким булмаган сөтчелек мөгезле эре терлекләренң баш санын саклап калу һәм шәхси ярдәмче хужалыкларда мөгезле эре терлекләренң баш санын 2018 ел дәрәжәсеннән 10% ка арттыру;

Программаны гамәлгә ашыру шулай ук түбәндәге социаль - иқтисади нәтижәләрен алырга мөмкинлек бирәчәк:

- конкурент мохитне үстерү;
- фермер хужалыкларын үстерү һәм КФХга күчү өчен шартлар тудыру, бу исә бюджетның барлык дәрәжәләренә салым түләүләренң артуына китерәчәк;
- * авыл территорияләрен тотрыклы үстерү һәм үзләштерү өчен шартлар тудыру;
- * яңа эш урыннары булдыру;
- сыйфатлы авыл хужалыгы продукциясе житештерүне тәмин итү.

Программаны гамәлгә ашыру шулай ук түбәндәге нәтижәләр алырга мөмкинлек бирәчәк:

- Тәмин итү-сату һәм эшкәртү өлкәләрендә авыл хужалыгы кулланучылар кооперациясен үстерү.
- Авыл жирлегендә урнашуның гамәлдәге системасын саклап калу һәм тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру.
- Гаилә бизнесына ярдәм итү һәм авыл жирлегендә традицион тормыш рәвешен саклап калу рәвешендә социаль нәтижә алу.

4 нче бүлек. Программа чаралары исемлеге һәм тасвирламасы

4.1. Фермерларга ярдәм итү программасының төп чаралары булып яңа эш башлаган һәм гамәлдәге КФХ башлыкларына конкурс нигезендә КФХны үстерүгә чыгымнарның бер өлешен финанслашу шартларында грантлар биру тора. Грант авыл хужалыгы сөт терлеге (сыерлар, таналар) сатып алганда чыгымнарның бер өлешен каплауга бирелә. Конкурс үткәру тәртибе район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнә һәм Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе карары белән раслана.

Чистай муниципаль районы башкарма комитеты компетенция кысаларында КФХ башлыкларынан конкурс шартларына туры килү-килмәүгә кәргән гаризаларны һәм документларны

карау өчен комиссия төзи, конкурс шартлары һәм кирәкле документлар исемлеге гамәлдәге законнар нигезендә Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Конкурс комиссиясе составына жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары (Комиссия составының яртысыннан артыгы түгел), агросәнәгать комплексы өлкәсендә эшчәнлек алып баручы юридик һәм физик затлар кертелә. Комиссия составына кредит, фәнни, мәгариф, консультация, Консалтинг, аудитор, ревизия һәм ижтимагый оешмалар, район фермер ассоциацияләре вәкилләре кертелергә мөмкин.

Конкурс комиссиясе гариза бирүчеләрнең гаризаларын һәм аларга документларны Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты билгеләгән вакыт эчендә карый, гариза бирүчеләр белән әңгәмә уздыра, чыгымнар өлешен финанслашу шартларында крестьян (фермер) хужалыкларын һәм шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү муниципаль программасында катнашучылар составына керә.

Гариза бирүчеләрне әлеге программада катнашучылар составына кертү турында Карар кабул иткәндә, конкурс комиссиясе, гариза бирүче документларында күрсәтелгән мәгълүмат белән беррәттән, уңай исәпкә ала:

КФХ торак пункттан читтә урнашкан (фермерларга карата);

сату житештерелә торган үз каналлары булу;

авыл хужалыгы продукциясе;

жирле халык өчен эш урыннары бирү (фермерларга карата);

социаль һәм бюджет жаваплылыгы;

житештерү фондлары булу һәм аларның яхшы торышы;

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең булуы;

эшлекле репутацию һәм кредит тарихы;

белем турындагы документка кушымтада күрсәтелгән чыгарылыш укучысының йомгаклау аттестацион бәяләре;

мөрәжәгать итүче, физик затлар, ижтимагый оешмалар, поручительләр яши торган территориядә авыл жирлеге жирле үзидарә органнарыннан тәкъдимнәр һәм үтенечләр;

ижтимагый активлык һәм мөрәжәгать итүченең жаваплылыгы;

әңгәмә нәтижәләре.

Карау нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе карар кабул итә:

- КФХны үстерүгә грант бирү турында;

- КФХны үстерүгә грант бирүдән баш тарту турында.

Әлеге программа кысаларында бирелгән акчадан файдалану смета документларына, гариза бирүченең чыгымнар планына туры килергә тиеш. Чыгымнар планын үзгәртү, шул исәптән бирелгән грант кысаларында конкурс комиссиясе белән килештерелергә тиеш.

Крестьян-фермер хужалыгын үстерүгә бирелгән грантны сөтчелек мөгезле эре терлек сатып алуга статья буенча күрсәтелгән максатларга 12 ай эчендә кулланырга тиеш.

Крестьян-фермер хужалыкларын, шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү өчен максатсыз файдаланылган очракта, грант алучы грантны максатчан кулланмаган очракта, Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының гранттан файдалану, матди ярдәмне максатчан билгеләнеше буенча кулланмау фактын ачыклау һәм (яки) субсидия, грант алу өчен дәрәс булмаган белешмәләр һәм документлар тапшыру, әлеге акчаларны кире кайтару датасыннан алтмыш көн эчендә бурычлы., гамәлдәге законнар нигезендә, Чистай муниципаль районы бюджетына кире кайтару юлы белән.

Грант хисабына алынган КФХ мөлкәте грант алган көннән алып 5 ел эчендә сатылырга, бүлүк итәргә, арендага тапшырылырга, башка затларга файдалануга, пай, вклад яки отчуждение рәвешендә алмашырга яисә взнос кертергә тиеш түгел. Әлеге шарт яшь фермерларга грантлар бирү буенча

чараларда катнашучылар өчен мөһим булып тора һәм бюджет акчаларын бүлүчеләр һәм бюджет алуучылар арасында төзелә торган документларда чагылдырылырга тиеш.

Грант үсеш чыгымнарының бер өлешен финанслашу шартларында КФХ башлыгына бер генә тапкыр бирелә.

4.2. Сөтчелектә эре мөгезле терлек асрауга матди ярдәм савым аппаратлары бирү рәвешендә башкарыла (алга таба-матди ярдәм).

Матди ярдәм Чистай муниципаль районы составына кергән торак пунктларда һәм Чистай муниципаль районы территориясендә шәхси ярдәмче хужалыкларда теркәлгән гражданның милектә алты һәм аннан күбрәк сөт сыеры булган очракта гамәлгә ашырыла.

Матди ярдәм гариза нигезендә бирелә.

Матди ярдәм агымдагы елның 1 гыйнварына савым сыерларының баш саны турында хисап нигезендә бирелә.

Матди ярдәм матди ярдәм алганнан соң ике ел дәвамында сөт сыерларының баш санын саклап калу шарты белән бирелә.

Саву аппараты рәвешендә матди ярдәм алу өчен гражданның Чистай муниципаль районы Башкарма комитетына тапшыралар:

- саву аппаратын бирү турында гариза (программага № 1 кушымта);
- шәхси ярдәмче хужалыкларны исәпкә алу буенча хужалык китапларыннан Өземтә халык.

Чистай муниципаль районы башкарма комитеты гражданныңдан матди ярдәм алу өчен бирелгән гаризаларны карау комиссиясенә (алга таба - Комиссия) жиберә.

Комиссия:

- а) бирелгән документлардагы белешмәләрнең дөрөслеген тикшерә;
- в) документлар нигезендә матди ярдәм күрсәтүгә (яисә баш тартуға) бәяләмә төзи.

Карау нәтижеләре буенча комиссия карар кабул итә:

- матди ярдәм күрсәтү турында
- шәхси ярдәмче хужалыкларда эре мөгезле сөт терлекләре;
- матди ярдәм күрсәтүдән баш тарту турында
- шәхси ярдәмче хужалыкларда мөгезле эре терлекнен сөт савып алу мөмкинлеге бар.

2012 елдан башлап, саву аппаратлары алуға бюджет акчалары бүлөп бирелгән яисә бу максатларга башка ярдәм күрсәтелмәгән затка матди ярдәм күрсәтү рөхсәт ителми.

4.3. Чистай муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан КФХ башлыклары һәм шәхси ярдәмче хужалыклар вәкилләре өчен укыту семинарлары уздыру һәм методик ярдәм тәэмин итү буенча чаралар үткәрелә.

4.4. Фермерларны, шәхси ярдәмче хужалыкларны үстерү инфраструктурасын формалаштыру өчен, гамәлдәге законнар нигезендә, гражданның авыл хужалыгы билгеләнешендәге жириларнең булуы

һәм фермерларга ярдәм программасында катнашу тәртибе турында мәғлүматтан ирекле файдалану тәэмин ителә.

4.5. Чистай муниципаль районы бюджетыннан шул ук максатларга, бер үк затка кабат финанслау рөхсәт ителми.

4.6. Чистай муниципаль районы башкарма комитеты матди ярдәм алуға бүлеп бирелгән бюджет акчаларын төп бүлүчеләр булып тора.

Чистай муниципаль районы башкарма комитеты фермерларның хәрәкәтен һәм акчаларның максатчан тотылуын контрольдә тоту һәм тапшырыла торган хисапларның дәрәжәләгән контрольдә тоту.

5 нче бүлек. Программаны тормышка ашыру сроклары.

Программа 2019-2021 елларда тормышка ашырыла. Программаны гамәлгә ашыру гамәлдәгә законнар нигезендә басылып чыккан вакыттан башлана.

Әлеге программада каралган барлык чараларны финанслау, кирәклекне исәпкә алып, программаны тормышка ашыру дәвамында, алдагы елда чараларны тормышка ашыру нәтижәләрен һәм нәтижәләгән бәяләү бара.

6 нчы бүлек. Программаны тормышка ашыруның социаль, экономик һәм экологик нәтижәләрен тасвирлау

6.1. Программаның максатка ирешүгә керткән өлешен Гомуми бәяләү: программаны гамәлгә ашыру авыл хужалыгы өлкәсендә стратегик максатларга ирешүгә: авыл хужалыгы продукциясен житештерү һәм сату күләмнәрен арттыруға һәм аның конкуренциягә сәләтлеләгән арттыруға, Чистай муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренен үзмәшгульләгән һәм тормыш дәрәжәсен арттыруға, авыл жирлекләренен территорияләрен тотрыклы үстерүгә ярдәм итәчәк.

Авыл хужалыгы өлкәсендә тактик һәм стратегик бурычларны хәл итү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткеләр булып КФХ, шәхси ярдәмче хужалыкларның санын арттыру һәм Чистай муниципаль районы территориясендә авыл хужалыгы продукциясе житештерү күләмнәрен арттыру тора. Программаны гамәлгә ашыру авылда хужалык итүнең кече формаларын тотрыклы үстерү өчен шартлар тудырачак.

7 нче бүлек. Программаның социаль һәм икътисадый нәтижәләре

Программаның нигезләнгән максатчан күрсәткелләре буенча, Чистай муниципаль районы территориясендә үз хужалыкларын үстерү проектларын гамәлгә ашыручы КФХларның саны кимендә 15 берәмлек тәшкил итәчәк. 2019-2021 елларда фермерларга ярдәм итү сөт терлекләренен баш санын 100 башка арттыруны тәэмин итәр дип көтелә. Шәхси ярдәмче хужалыкларда 2018 ел дәрәжәсеннән ким булмаган сөтчелек эре мөгезле терлекләренен баш санын саклап калуны һәм шәхси ярдәмче

хужалыктарда мөгезле эре терлекләрнең баш санын 2018 ел дәрәжәсеннән 10% ка арттыруны тәмин итәчәк.

Нәтижәдә, муниципаль берәмлекләр бюджетлары салым җыемнарын арттырудан өстәмә икътисади табыш алачак.

Программаны тормышка ашыру тискәре экологик нәтижеләргә китерми, әмма авыл хужалыгы җирләренең сыйфатын яхшырту буенча мәдәни-техник чаралар юлы белән табигый ресурсларны саклауга һәм аларны максатчан куллануга ярдәм итәчәк.

Программаның фактта ирешелгән нәтижеләренең башта планлаштырылганнан аермасына йогынты ясарга мөмкин булган тышкы шартларга һәм хәвеф-хәтәрләргә керә :

финанслауның түбән дәрәжәсе, бу КФХның физик һәм мораль яктан искергән техник базасын модернизацияләргә, шулай ук авыл хужалыгы җирләре майданнарын киңәйтәргә мөмкинлек бирмәячәк;

ягулык-майлау материалларына, авыл хужалыгы техникасына һәм жиһазларына, минераль ашламаларга һәм пестицидларга бәяләр арту, терлекчелек фермаларын төзү өчен материаллар, инфляция темпларыннан тыш, артуы;

аномаль һава шартлары һәм форс-мажор шартлар.

8 нче бүле. Программаның нәтижеләлеген бәяләү һәм мониторинглау

Программа чараларын тормышка ашыруның нәтижеләлеген бәяләү ел саен Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан катнашучы (гариза бирүче) арасындагы килешүләрдә билгеләнгән нәтижелелек күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсеннән чыгып башкарыла.

КФХ грантларын бирү аларны куллануга мониторинг үткәрүне таләп итә. Бу максаттан хисап формасы һәм аны грантлар бирү буенча комиссиягә тапшыру тәртибе эшләнәчәк. Җыелган мәгълүматны анализлау нигезендә грантлар системасын алга таба үстерүнең максатка ярашлылыгы турында карарлар кабул ителәчәк.

Мониторинг үткәрү күздә тотыла:

1. Турында пунктны грант алучы белән Шартнамәгә кергү мәжбүрилеге чаралардан файдалану турында хисап бирү.
2. Грант алучылар тарафыннан отчет бирү вакыты.
3. Чагыштыру нәтижеләлегенә критерийларын эшләү

грантлар.

4. Житештерү грантлары белән бирелгән грантлар күләмен бәйләү

төбәкләрдә фермер хужалыкларын үстерү күрсәткечләре.

5. Программаны гамәлгә ашыру кысаларында хисаплылыкның яңа формасын булдыру

агымдагы чорга.

Программаның нәтижәләгән бәяләү дәүләт статистик һәм тармак хисаплылыкларында күрсәтелгән мәгълүматларны анализлау нигезендә үткәрелә. Күрсәткечләрнең һәм максатчан индикаторның пландагы күрсәткечләренә ирешү.

Аларны биргәндә билгеләнгән шартлар бозылган очракта, матди ярдәмне, грантларны кире кайтару тәртибе гамәлдәге законнар нигезендә билгеләнә һәм аларны бирү турында тиешле нигезләмәләрдә күрсәтелергә тиеш.

9 нчы бүлек. Кирәкле ресурсларга ихтыяжны исәпләү

КФХларга ярдәм итү программасын финанслау Чистай муниципаль районы Советының агымдагы елга һәм план чорына район бюджеты турында ел саен кабул ителә торган карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2019-2021 елларга Программаны финанслау Чистай муниципаль районы бюджеты кысаларында тормышка ашырыла.

10 нчы бүлек. Программаны тормышка ашыру белән идарә итү системасы

Программаны тормышка ашыру буенча оештыру-методик идарәне Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты башкара.

Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге программаны тормышка ашыру, максат һәм бурычларга ирешү өчен җаваплы булып тора.

Программа чараларын финанслауны Чистай муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы башкара.

Программаны тормышка ашыру барышы турында хисап формалаштыру өчен Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлеге җаваплы булып тора.

крестьян (фермер) хужалыкларын
һәм шәхси ярдәмче хужалыклар үстерү
Программасына
1 нче кушымта

Чистай
муниципаль районы

башкарма комитетына

_____ дән
(Ф.И.О., тору урыны)

Гариза

саву аппаратын бирү турында
алты һәм аннан да күбрәк сөт сыерлары булган шәхси ярдәмче хужалыкка - _____

Мин, _____
Сериясе паспорты _____ № _____ бирелгән _____
_____, адрес буенча яшәүче:
_____, телефон:
_____, ИНН _____, минем 20 ____ елда алты һәм аннан да күбрәк
сөт савучы аппаратыгызны бүлеп бирүегезне сорыйм
шәхси ярдәмче хужалыкта.

Шәхси хужалыкта савым сыерларының саны турында хәбәр итәм,
түбәндәге адрес буенча урнашкан: ТР, _____, буенча
торышы ____ . ____ .20 _____ тәшкил итә _____
(_____) баш.

1. Саву аппараты бирү шартлары белән таныш (- а) һәм риза (- на).
2. Саву аппараты бирелгән очракта, түбәндәгеләрне йөклим:
аны алганнан соң ике ел дәвамында сөт сыерларының баш санын киметергә;
3. Тәкъдим ителгән документларда яки аларның күчермәләрендә булган барлык мәгълүмат чын мәгънәсендә, һәм матди ярдәм күрсәтү өчен документларны карауда катнашучы затларның ана керүенә каршы килмим.

_____/ _____ « ____ » ____
_____
20 ____ г.
(Имза) (Ф. И.О.)

Чистай муниципаль районы

Шәхси ярдәмче хужалыкларда сәтчелек мөгезле эре терлекләрен тотуга матди ярдәм күрсәтү өчен
гражданнарның гаризаларын карау буенча

Комиссия составы

Константин Валентин улы Иванов	Чистай муниципаль районы башлығының беренче урынбасары, комиссия рәисе (киләшү буенча)
Александр Александр улы Ромадановский	Чистай муниципаль районының авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлығы, комиссия рәисе урынбасары (киләшү буенча)
Жанна Валерий кызы Федичкина	Чистай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы жетәкчесе урынбасары, комиссия секретаре (киләшү буенча)
Комиссия әгъзалары:	
Наталья Анфиногентий кызы Карманова	Чистай муниципаль районы Финанс-бюджет палатасы жетәкчесе (киләшү буенча)
Ольга Николай кызы Гришина	Чистай муниципаль районы контроль-хисап палатасы рәисе (киләшү буенча)
Лилия Нургаяз кызы Абзалова	Чистай муниципаль районы Советының оештыру бүлеген башлығы (киләшү буенча)
Ильсәяр Шамиль кызы Садриева	Чистай муниципаль районы советы авыл жирлекләре жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлек бүлеген начальнигы (киләшү буенча)